

Kỹ thuật trồng cây sa mộc

(Tài liệu tham khảo trường Trung cấp nghề Lào Cai)

(Sa mộc có tên khoa học *Cunninghamia lanceolata* Hook, thuộc họ Bút mộc *Taxodiaceae* Warm)

1. Thông tin tổ hợp.

1.1. Đặc điểm hình thái:

Là cây gỗ lớn có chiều cao trung bình khoảng 30-35m, đường kính của cây 30 tuổi trồng ở nơi đất tốt từ 50-80 cm, thân thẳng vỏ màu xám nứt dọc bong mảng nhỏ. Khi cây còn non thì tán hình tháp, về già tán hình nón, lá dày cứng hình dải ngọn giáo, mép lá có răng cưa dài từ 3-6 cm, quả nón hình trứng dài 2,5-3 cm đường kính từ 2-4 cm, hạt dài từ 6-8 mm rộng từ 4-6 mm màu nâu, lá cây có hai lá mầm dài từ 1,2-1,7cm, rộng không quá 2 mm, đầu tròn hơi lõm, lá ban đầu hình dải cong như lưỡi liềm dài từ 1,5-3,5cm.

Cây ra hoa vào tháng 1-2 kết quả vào tháng 9-10.

1.2. Đặc điểm sinh thái:

Là cây ưa ánh sáng mạnh, có thể chịu bóng nhưng lại sinh trưởng không tốt, ưa khí hậu tương đối ẩm, đất sét pha cát sâu mát, nhiều mùn, nơi đất tốt cây lớn nhanh trong 4-10 năm đầu, đất khô cằn chỉ lớn mạnh trong thời gian đầu sau chậm lại. Cây sống lâu tuổi khai thác trung bình là 15-30, cây có khả năng đâm chồi mạnh bằng cành.

1.3. Phân bố địa lý:

Sa mộc mọc tự nhiên ở miền Trung và Nam Trung Quốc từ độ cao 500-1800 m so với mặt nước biển, mọc tập trung thuần loài hoặc lẫn với thông đuôi ngựa. Hiện được trồng rộng rãi ở nhiều vùng ôn và á nhiệt đới của Malaysia, Anh... ở Việt Nam nhập trồng nhiều ở các tỉnh biên giới phía Bắc.

1.4. Giá trị kinh tế:

Chất lượng gỗ tốt, gỗ màu trắng vàng, lõi màu đậm hơn, có vân, có mùi thơm, thớ thịt mịn và nhẹ, dễ làm, không bị mọt, được dùng trong xây dựng, đóng tàu thuyền, trồng lò, cột điện ...

2. Thu hái, chế biến và bảo quản hạt giống.

- Thu hái: Chọn cây mẹ từ 10-20 tuổi, thân thẳng cao to, tán lá cân đối, tía cành tự nhiên tốt không sâu bệnh. Thu hái vào tháng 10-11, tiến hành thu hái khi vỏ quả có màu xanh gần chuyển vàng nhạt hoặc màu nâu.
- Chế biến: Quả thu về đem vun thành đống rồi ủ 1-2 ngày, khi hạt chín đều thì đem phơi trong nắng nhẹ cho hạt nứt ra, lấy hạt phơi tiếp 1-2 nắng khi đủ độ tiêu chuẩn đem ra bảo quản; thông thường 30- 40 kg quả thì được 1 kg hạt.
- Bảo quản hạt giống: Bảo quản khô hoặc bịt kín có điều kiện có thể bảo quản lạnh từ 1-5 độ. Hạt có thể đựng trong chum vại, để ở nơi thoáng mát.

3. Kỹ thuật sản xuất cây con.

- Xử lý hạt giống: Hạt được rửa sạch bằng nước lã, sau khi đã loại bỏ hết tạp chất, đem hạt ngâm trong dung dịch thuốc tím 0,5% trong thời gian từ 15-20 phút, sau đó vớt ra để ráo nước. Ngâm hạt trong nước nóng 40-45⁰C (2 phần nước sôi 3 phần nước lạnh) trong vòng từ 6-12 giờ, cần giữ nhiệt độ ổn định trong quá trình ngâm, sau đó vớt ra để ráo nước cho vào túi vải đem ủ, hàng ngày cần rửa chua một lần vào thời gian nhất định, đến khi tỷ lệ nứt nanh đạt khoảng 80% thì đem gieo vào bầu hoặc trên luống.
- Làm đất gieo ươm: Làm đất để gieo, cày bừa đất trước khi gieo ươm 1-2 tháng để phơi ải và xử lý tiêu độc.
- Gieo hạt: Có thể gieo trực tiếp vào bầu hoặc gieo vãi lên luống, thông thường người ta gieo vãi lên luống gieo sau đó mới bứng cây vào bầu.

Trong trường hợp ta gieo vãi thì sau khi gieo ta cần tiến hành đóng bầu để chuẩn bị đưa cây con vào bầu. Thành phần ruột bầu gồm có 80% đất tầng AB + 20% phân chuồng hoai.

+ Cấy cây mầm, tốt nhất là ở dạng mầm đang đội mũ, khi rễ cây mầm dài 2-2,5 cm. Trong giai đoạn 15-20 ngày đầu tiến hành tưới cho bầu cây 2 lần/ngày.

+ Chăm sóc luống gieo: Tưới nước giữ ẩm cho đất, luống cây, thường xuyên phá váng theo định kì 15-20 ngày 1 lần trong 3 tháng đầu, bón phân theo định kì, đảo bầu khi thấy rễ cây ăn xuống đất và phân loại cây để chăm sóc.

- Phòng trừ sâu bệnh: Bệnh lở cổ rễ ta phun thuốc Boóc đô hoặc thuốc Ben lát khi phun thì ngừng tưới nước, ngừng bón phân trước khi cây xuất vườn 1 tháng.

Cây con dưới 90 ngày tuổi, ở giai đoạn trước và sau khi cây bỏ mũ khoảng 10-15 ngày thường bị chim, côn trùng, động vật phá hoại, dùng dầu hỏa vây quanh luống, đuổi chim và vệ sinh xung quanh vườn.